

2418

NINA Rapport

Kartlegging av naturverdier i Holmliaparken, Oslo

Ida Marielle Mienna
Egil Bendiksen

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er NINAs ordinære rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på engelsk, som NINA Report.

NINA Temahefte

Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. Heftene har vanligvis en populærvitenskapelig form med vekt på illustrasjoner. NINA Temahefte kan også utgis på engelsk, som NINA Special Report.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine forskningsresultater i internasjonale vitenskapelige journaler og i populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Kartlegging av naturverdier i Holmliaparken, Oslo

Ida Marielle Mienna
Egil Bendiksen

Mienna, I.M. & Bendiksen, E. 2025. Kartlegging av naturverdier i Holmliaparken, Oslo. NINA Rapport 2418. Norsk institutt for naturforskning.

Oslo, januar 2025

ISSN: 1504-3312

ISBN: 978-82-426-5226-3

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

KVALITETSSIKRET AV

Ruben E. Roos

ANSVARLIG SIGNATUR

Forskningsjef Lajla Tunaal White (sign.)

OPPDRAGSGIVER(E)/BIDRAGSYTER(E)

Oslo kommune, Bymiljøetaten

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER/BIDRAGSYTER

Kjell Isaksen, Bård Bredesen

FORSIDEBILDE

Dam ved Holmlia kirke © Ida Marielle Mienna

NØKKELOORD

Norge, Oslo, Holmlia, naturtyper, vegetasjon, skog, fremmedarter

KEY WORDS

Norway, Oslo, Holmlia, nature types, vegetation, forest, alien species

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA hovedkontor

Postboks 5685 Torgarden
7485 Trondheim
Tlf: 73 80 14 00

NINA Oslo

Sognsveien 68
0855 Oslo
Tlf: 73 80 14 00

NINA Tromsø

Postboks 6606 Langnes
9296 Tromsø
Tlf: 77 75 04 00

NINA Lillehammer

Vormstuguvegen 40
2624 Lillehammer
Tlf: 73 80 14 00

NINA Bergen

Thormøhlens gate 55
5006 Bergen
Tlf: 73 80 14 00

www.nina.no

Sammendrag

Mienna, I.M. & Bendiksen, E. 2025. Kartlegging av naturverdier i Holmliaparken, Oslo NINA Rapport 2418. Norsk institutt for naturforskning.

NINA har på oppdrag fra Bymiljøetaten i Oslo kommune foretatt en undersøkelse av naturverdiene i Holmliaparken i bydel Søndre Nordstrand. Holmlia er et av Oslos siste store boligutbyggingsområder, og kartleggingen er foretatt i forbindelse med planer om ny turvei og andre tilretteleggingstiltak.

Oppgaven har vært naturtypekartlegging etter håndbok 13-metoden samt kartlegging av fremmedarter innenfor hele Holmliaparken.

Området har lite totalareal, og mesteparten er betydelig kulturpåvirket, men det ble identifisert og kartlagt fire mindre naturtypelokaliteter; to rike sumpskog (truet naturtype Rik svartor-sumpskog, VU), én dam og én gammel boreal lauvskog, alle vurdert til lokal verdi – C-område. Holmliaparken har relativt mange forekomster av fremmedarter, som er kartlagt og innlagt i Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no/>).

Ida Marielle Mienna (ida.mienna@nina.no) og Egil Bendiksen (egil.bendiksen@nina.no),

Norsk institutt for naturforskning (NINA), Sognsveien 68, NO-0855 Oslo

Innhold

Sammendrag	3
Innhold.....	4
Forord	5
1 Innledning.....	6
2 Metode	10
3 Naturtypebeskrivelser	11
3825 Ravnåsveien	12
3826 Holmlia kirke, dam	15
3827 Lusetjern (Holmlia parsellhager S).....	20
4572 Holmlia senter sørvest	24
4 Fremmede arter.....	27
5 Referanser	36
Vedlegg.....	37

Forord

NINA ved undertegnede har på oppdrag fra Bymiljøetaten i Oslo kommune foretatt en undersøkelse av naturverdiene i Holmliaparken i bydel Søndre Nordstrand. Kartleggingsbehovet er knyttet til planer om ny turvei og andre tilretteleggingstiltak innenfor et sammenhengende grøntareal i et større boligområde.

Feltarbeid ble foretatt 17. oktober 2023 av Ida Marielle Mienna og Egil Bendiksen, NINA, samt med supplerende feltrunde for registrering av fremmedarter, EB 20. juni 2024. Et faktaark fra Biofokus v/Anders Thylén, Biofokus, er lagt inn for et område lengst sør. Kontaktpersoner hos Bymiljøetaten har vært Kjell Isaksen og Bård Bredesen. Vi takker for god dialog og godt samarbeid.

Oslo, januar 2025

Ida Marielle Mienna og Egil Bendiksen

1 Innledning

Holmlia-området er det siste store og sammenhengende arealet som er utbygd i Oslo, gjennomført på 1980- og 90-tallet (jf. bl.a. Holden 2003). Området er i perioden 2018-2026 i fokus for en av områdesatsingene i Oslo, kalt Oslo sør-satsingen. Det er i denne forbindelse utført en mulighetsstudie (Byverkstedet 2021), og det planlegges en del tiltak blant annet i et sammenhengende grøntområde kalt Holmliaparken. Her planlegges anleggelse av turvei og andre tilretteleggings tiltak. Siden området er mangelfullt kartlagt, har Bymiljøetaten i Oslo kommune funnet behov for en oppdatert kartlegging av naturverdier.

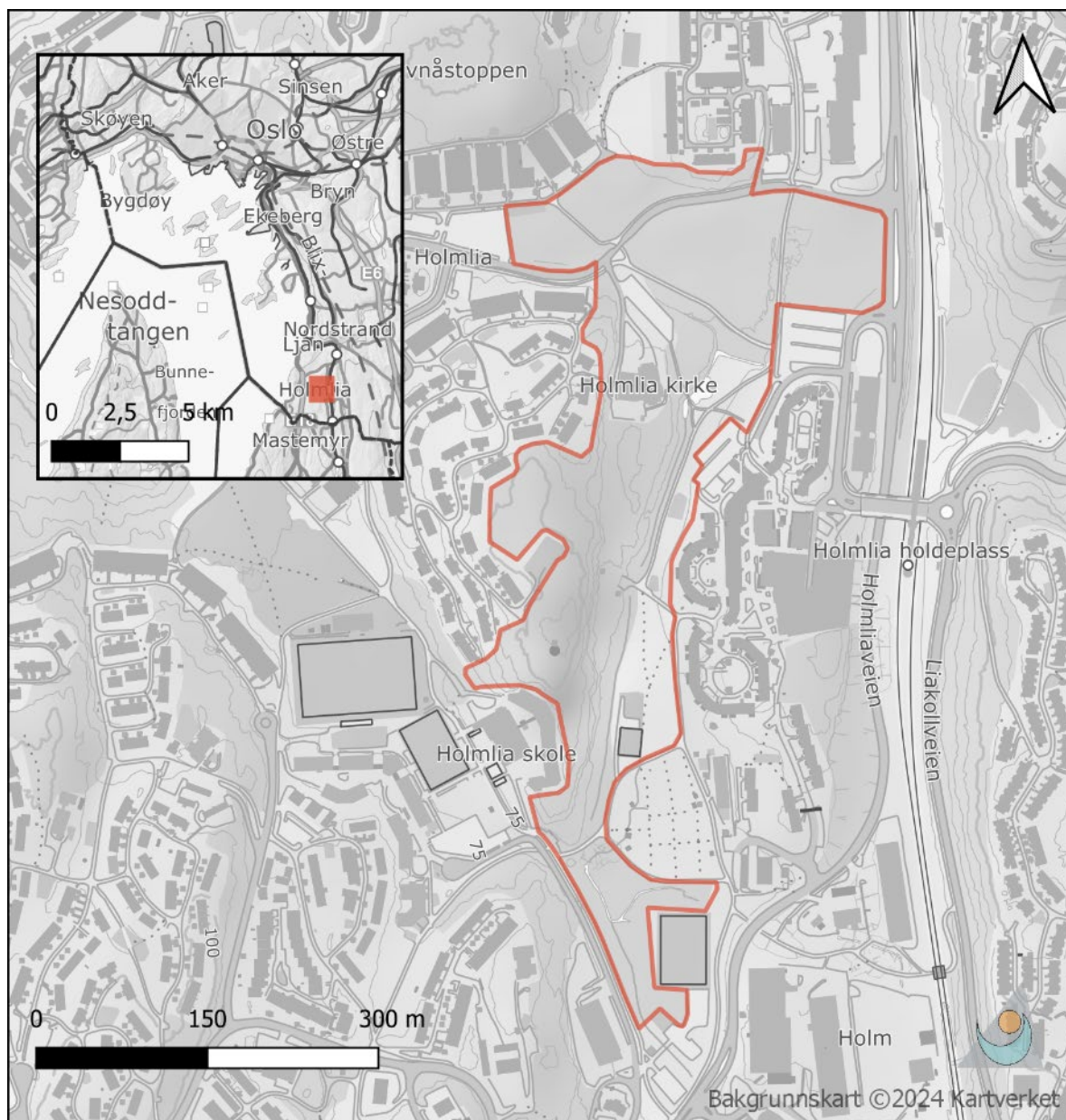
NINA har fått i oppdrag å utføre følgende oppgaver:

- Gjennomføre naturtyperegistrering av Holmliaparken og nære omgivelser.
- Kartlegging av fremmede karplantearter med høy og svært høy økologisk risiko, samt andre problematiske fremmede karplantearter som er etablert i Norge før 1800, innenfor hele området.

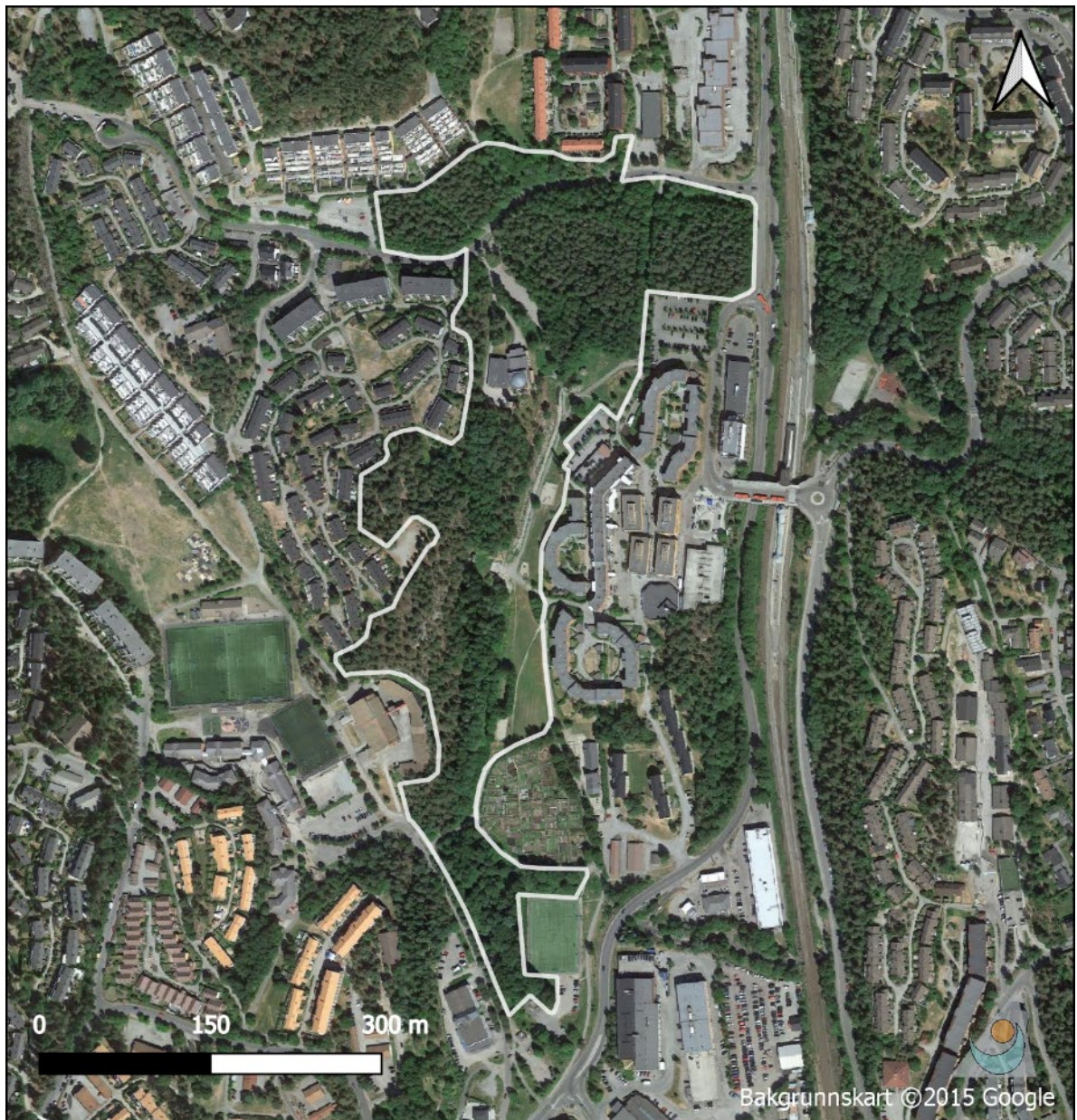
Undersøkellesområdet ligger i et grunnfjellsområde lengst sør i Oslo, på Holmlia i Søndre Nordstrand bydel (**figur 1**). Området kjennetegnes ved grunnlendte koller og åspartier og lavereliggende arealer imellom, der det er marine avsetninger og tidligere jordbrukslandskap. Løvland (2006) inkluderer områdene nord til Ljabruveien på sitt oversiktskart med avgrensning av Sørmarka. Opprinnelig synes dette riktig ut fra en naturgeografisk betraktning. Etter utbyggingen har imidlertid landskapet blitt sterkt omformet og gårdene nedlagt. Unntak er Søndre Ås gård, men denne ligger sør for området definert for undersøkelse her. Ellers er alt tidligere jordbruksareal bebygd eller omformet og også mye av åspartiene omkring.

Fortsatt er det igjen en del restnatur, og arealet som er definert som Holmliaparken, er et sammenhengende grøntareal (**figur 2**). Mye av dette omfattes av tidligere jorder og åkere, som i dag er plener og annet tilrettelagt areal. Resterende fragmenter av skog er ofte på bratte og mindre tilgjengelige steder, som har vært vanskelig og dyrt å bebygge. Her er det barskogsdominans, ikke minst furu (**figur 3**), men det er også innslag av edle lauvtrær med blant annet spisslønn i solvendte bergskråninger, og like øst for naturtypelokaliteten Ravnåsveien er det ei li med hasselkratt på bedre jord. Like nord for Holmliaparken er det et spisslønndominert edellauvskogområde (se Vedlegg).

Hele Oslos byggesone, inkludert det aktuelle arealet, ble naturtypekartlagt for ca. tjue år siden. Her på Holmlia skjedde dette i perioden 2002-04, men ingen arealer med naturtypekvaliteter innenfor området som er undersøkt nå ble fanget opp den gangen. Innenfor den definerte Holmliaparken er det tynt med artsregistreringer, jf. (<https://artskart.artsdatabanken.no/>), og det er ikke tidligere registrert noen naturtypelokaliteter. Det fins imidlertid flere lokaliteter registrert i tilknytning til Søndre Ås gård sør for området. Videre er det i regi av Biofokus gjort en utredning om naturverdier og landskapsøkologi på Rosenholm, som del av et planarbeid (Jansson mfl. 2021) og med supplementskartlegging i 2024, som dels overlapper med vårt undersøkelsesområde lengst sør. Kartlegging på Rosenholm er også foretatt av Hertzberg (2020) i forbindelse med en utbyggingssak. Holmlia-plataet avslutter i nord der Ljanselvas dal skjærer gjennom landskapet fra NØ til SV, områder kartlagt av Bendiksen (2025).

Figur 1. Avgrensning og geografisk plassering av Holmliaparken.

Figur 2. Satellittfoto over området med avgrensning av Holmliaparken.

Figur 3. Fururygg, midtre del av området sør for Holmlia kirke. Foto: EB 20/6-2024.

2 Metode

Området er undersøkt i sin helhet 17. okt. 2023 med hensyn til flora og naturtyper, supplert med registrering av fremmedarter samt fotografering 20. juni 2024 (EB). Rødlistearter og fremmedarter er også sjekket opp fra Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no/>).

Metoden for kartlegging av naturtypelokaliteter følger DN-håndbok 13, revidert utgave 2014 basert på Direktoratet for naturforvaltning 2007 og oppdaterte faktaark (Miljødirektoratet 2015). Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 ([Rødlista 2021 - Artsdatabanken](#)) og Norsk rødliste for naturtyper for 2018 ([Norsk rødliste for naturtyper \(artsdatabanken.no\)](#)). Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023 ([Fremmedartslista 2023 - Artsdatabanken](#)).

Områdets historikk med hensyn til landbruk og senere utbygging, spesielt med hensyn til naturtypelokalitetene, er studert ved hjelp av nettstedet Finn.no, historiske kart (<https://kart.finn.no>).

Naturtypelokaliteter er kontrollert mot Naturbase ([Naturbase - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)) (Miljødirektoratet 2024) og Oslo kommunes naturkart ([Naturkart for Oslo \(arccgis.com\)](#)).

For ett av de fire naturtypelokalitetene (4572) er det benyttet faktaark utarbeidet av Anders Thylén, Biofokus, da den sørligste delen av vårt undersøkelsesområde overlapper med en annen undersøkelse foretatt av Biofokus av et areal på Rosenholm.

3825 Ravnåsveien

Lok. (NATUR2000): 030113825

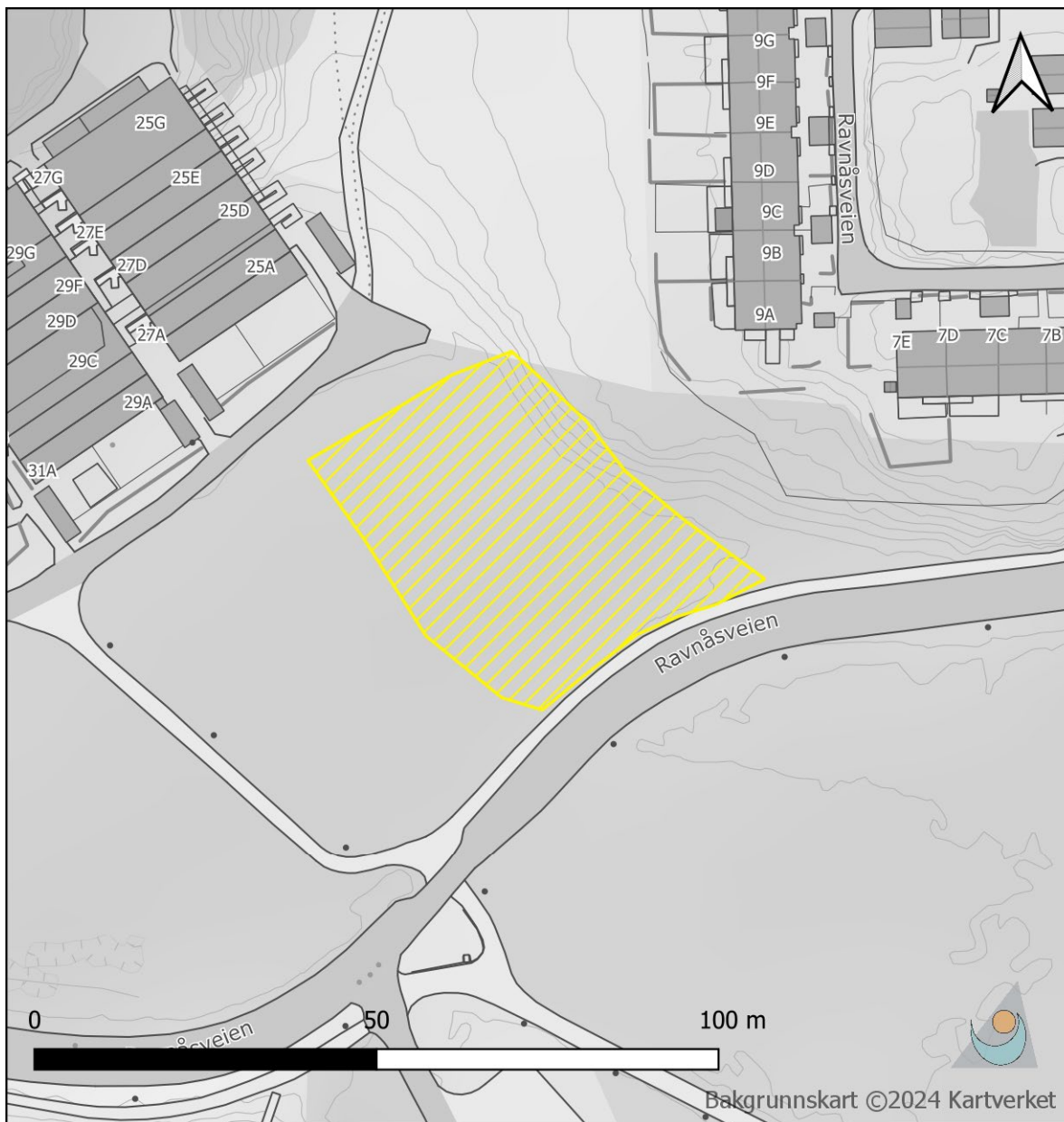
Naturtype: Rik sump- og kildeskog

Utforming: Rikere løvsumpskog

Areal: 1,8 daa

Undersøelsesdato: 17. okt. 2023

Verdi: C (lokalt viktig)

Verdibegrunnelse:

Lokaliteten klassifiseres som lokalt viktig – verdi C etter oppnådd terskelverdi på størrelse og arts mangfold. Sumpskogen er liten, men hoveddelen framstår som relativt intakt. Dette representerer en naturtype som har hatt stor tilbakegang spesielt i lavlandsområder, særlig pga. grøfting, som dette arealet også nok er noe påvirket av. Typen sorterer under den truede naturtypen «Rik svartorsumpskog», rødlistet som VU.

Innledning:

Undersøkt av Ida Marielle Mienna og Egil Bendiksen, NINA, på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten, 17. okt. 2023, i forbindelse med kartlegging av naturverdier i Holmliaparken, Holmlia, Oslo. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Arealet utgjør ei flate mellom vei, boligblokker og bratt skråning og ligger på Holmlia i Oslo, like nord for Ravnåsveien og Holmlia kirke. Berggrunnen består av grunnfjellsbergarter; glimmergneis. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Vegetasjonen består av rik sumpskog i et parti med restnatur i boligområdet Holmlia. Viktigste arter i tresjiktet er gråor og bjørk, men det er også innslag av spisslønn, små ask, hegg, selje, morell samt et stort tre av svartor - dessuten gråseljekratt langs grøft. I busksjiktet er også leddved og rips, og det er en del smågran. Karakteristiske arter i urtesjiktet er skogsivaks, langstarr, åkersnelle, skogburkne, saueteig, gaukesyre, skogørkvein, enghumleblom, gulldusk og i bunnsjiktet stedvis dominans av lundveikmose (*Cirriphyllum piliferum*) og storkransmose (*Rhytidiadelphus triquetrus*) samt ellers blant annet etasjemose (*Hylocomium splendens*) og på det fuktigste, bekkerundmose (*Rhizomnium punctatum*).

Arts mangfold:

Artsrik sumpflora uten rødlistearter eller andre spesielle arter.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Det er ei ganske gjengrodd grøft langs veien i sørkant, som drenerer vannet i rør under veien. Muligens oppveier dette veiens oppdemmende effekt i en noenlunde likevekt. Grense er satt mot grøft tvers over flata mot vest, der det på vestsida er tørrere og furudominert.

Fremmede arter:

Det ble registrert flere fremmede karplantearter; alaskakornell (SE), blåhegg (SE), *Spiraea* sp. og hybridbarlind (SE).

Del av helhetlig landskap:

Mest mindre restområder av rik sumpskog finnes i Oslos byggesone, men mer i nærmeste arealer i marka.

Skjøtsel og hensyn:

Råd fra konsulent: Lokaliteten er sårbar både overfor direkte inngrep og inngrep i eller omkring området som kan endre drenerings- og grunnvannsforholdene. Fremmedarter bør bekjempes, særlig alaskakornell som fins som større buskas både innenfor og kort utenfor arealet i vest. Ellers anbefales fri utvikling (ingen hogstinngrep) som beste metode for å bevare naturverdiene.

3826 Holmlia kirke, dam

Lok. (NATUR2000): 030113826

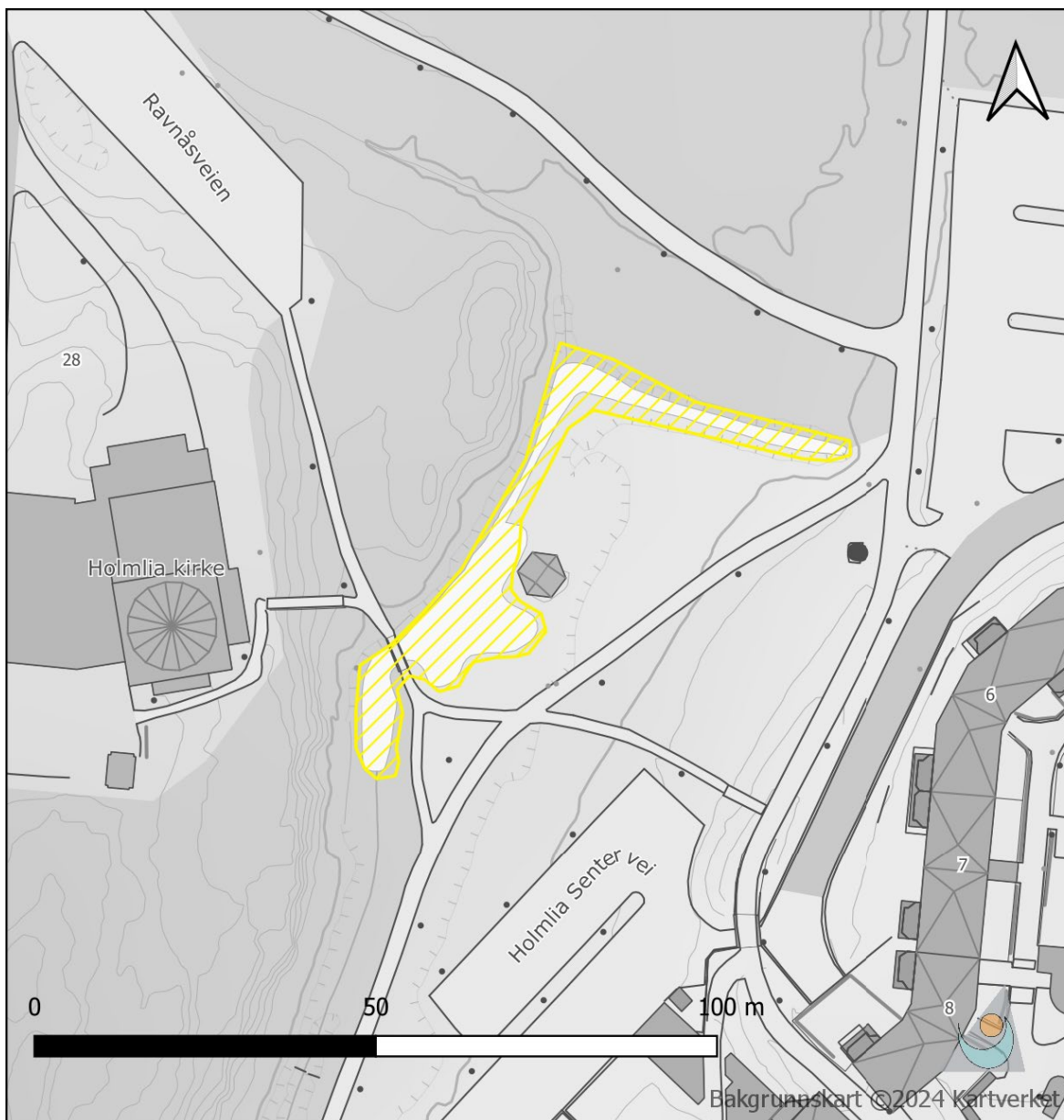
Naturtype: Dam

Utforming: -

Areal: 0,7 daa

Undersøelsesdato: 17. okt. 2023

Verdi: C (lokalt viktig)

Verdibegrunnelse:

Lokaliteten klassifiseres som lokalt viktig – verdi C. Den utgjør en liten våtmarks-hotspot med arter knyttet til dam og sump av en type som for øvrig er sjelden i landskapet. Det kan også være et aktuelt habitat for salamander og frosk.

Innledning:

Undersøkt av Ida Marielle Mienna og Egil Bendiksen, NINA, på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten, 17. okt. 2023 og supplert 20. juni 2024 (EB), i forbindelse med kartlegging av naturverdier i Holmliaparken, Holmlia, Oslo. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Arealet utgjør en kunstig dam, som ved sammenlikning med historiske kart (<https://kart.finn.no>) viser at dette opprinnelig er nordvestre hjørne av et stort jorde som møter en bratt skråning med åpen bergknaus og skog. Muligens har det vært et forsumpet kantparti av jorden. Dammen ble anlagt som del av Holmliaparken med tilførsel av vann fra skogpartiet «byparken» og omgivelsene omkring. Ortofoto tyder på at den ble anlagt på 1990-tallet, kanskje i 1997. Dammen er lang og smal og i vinkelform. Tilgrensende areal på den lysåpne sida mot sør og øst er plen og plass med benker og turvei. Damsystemet drenerer ut gjennom et rør. Berggrunnen består av grunnfjellsbergarter; glimmergneis. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er å betrakte som et lite system med dam og bekkeløp som del av parkanlegget. Innerst mot skogen er det en sone med store trær av svartor (diameter opp i 40 cm), og i en annen del av området, bjørk. I urtesjiktet er spesielt bredt dunkjevle og skogsivaks karakteristiske. Vannspeilet er dominert av vasshår (trolig dikevasshår, jf. <https://artskart.artsdatabanken.no/>), registrert her tidligere). Andre karakteristiske sumparter er gråselje, istervier, mannasøtgras, sennegrass, slyngsøtvier, krypsøleie, brønnkarse, gulldusk, vassgro, flikbrønsle og ryllsiv. En (trolig utenlandsk) roseart er plantet i et kantsoneparti (jf. foto nedenfor).

Artsmangfold:

Det er en artsrik sumpflora uten rødlistearter eller andre spesielle arter. Dammen trekker åpenbart også til seg mye stokkand og byduer. Anders Thylén har dessuten innlagt tre observasjoner av andre rødlistede fuglearter etter besøk 2. mai 2023; hettemåke (CR), fiskemåke (VU) og gråmåke (VU). (<https://artskart.artsdatabanken.no/>) i 2010). Det er ikke rapportert observasjoner av salamander eller frosk.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Dammen er kunstig med plen, turveier og tilrettelegging for publikum omkring. Det er lagd ei lita bru, satt opp en paviljong og plassert ut benker.

Fremmede arter:

Ingen ble registrert i selve damområdet, men det er generelt stor tetthet av fremmedarter i arealene omkring.

Del av helhetlig landskap:

Dette er eneste lokalitet i sitt slag som er kjent fra undersøkelsesområdet, men arealene omkring er mangelfullt undersøkt.

Skjøtsel og hensyn:

Råd fra konsulent: Lokaliteten er sårbar overfor inngrep som kan endre drenerings- og grunnvannsforholdene. Det var i tidligere fase et problem at vanntilførselen var utilstrekkelig og at dammen nærmest tørket ut i tørkeperioder. Opprettholdelse og skjøtsel som viderefører dagens tilstand anbefales.

3827 Lusetjern (Holmlia parsellhager S)

Lok. (NATUR2000): 030113827

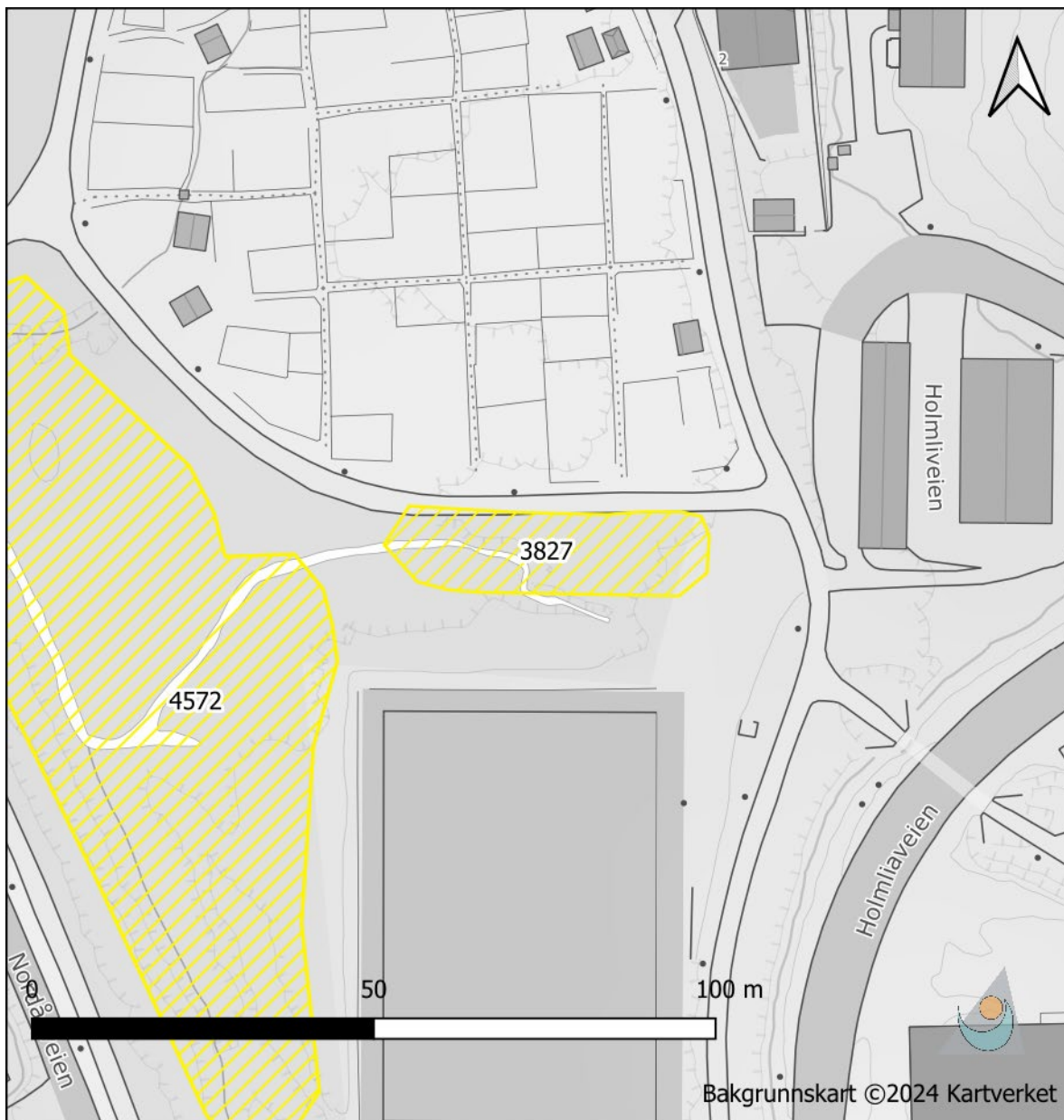
Naturtype: Rik sump- og kildeskog

Utforming: Rikere løvsumpskog

Areal: 0,5 daa

Undersøkelsesdato: 17. okt. 2023

Verdi: C (lokalt viktig)

Verdibegrunnelse:

Lokaliteten er klassifisert som lokalt viktig – verdi C, selv om området er sterkt kulturpåvirket og omformet sammenliknet med opprinnelige miljøer av denne type, jf. avsnitt om påvirkning nedenfor. Lokaliteten er svært interessant i restaureringssammenheng med utgangspunkt i de mange store svartortrærne.

Innledning:

Undersøkt av Ida Marielle Mienna og Egil Bendiksen, NINA, på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten, 17. okt. 2023 i forbindelse med kartlegging av naturverdier i Holmliaparken, Holmlia, Oslo. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten utgjør et sumpparti langs en åpen strekning av Lusetjernbekken. Gamle kart tyder på at Lusetjern lå like vest for den avgrensede lokaliteten. Berggrunnen består av grunnfjellsbergarter; glimmergneis. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er først og fremst kjennetegnet ved et stort antall trær av svartor langs bekken. Trærne vokser i flere grupper, tretten i en sentral gruppe, med stammediameter opp i 40 cm. I en gruppe nedstrøms er det dimensjoner opp i 50 cm. Det er også kratt av hegg. Ellers ble registrert bl.a. bekkeveronika, skogsivaks, vasshøymol, skogburkne, slyngsøtvier, strandvind, ryllis, begerhagtorn og ung spisslønn.

Artsmangfold:

Artsrik sumpflora uten rødlistearter eller andre spesielle arter.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Området er sterkt kulturpåvirket med blant annet tilført stein og mye søppel. I dette området, «der fotballbanen og parsellhagene ligger nå» lå Lusetjern, som skal ha blitt tappet ut og fylt igjen med jord og steinmasse da jernbanens opprinnelige trasé ble bygd på 1870-tallet. Den første jernbanelinjen gikk også gjennom Lusetjern ([Historien om Lusetjern skole - KulturPunkt](#)).

Fremmede arter:

Det er generelt stor tetthet av fremmedarter i arealene omkring. I selve området ble registrert kanadagullris (SE). I 2021 ble det registrert noen få individer av kjempespringfrø innenfor lokaliteten. Arten er ikke gjenfunnet i 2022 og 2023, og kan være utgått.

Del av helhetlig landskap:

Det er bekkekantvegetasjon langs samme bekk også like vestafor, innenfor lok. 4572. Bekken synes ellers delvis å være lagt i rør i nærliggende områder.

Skjøtsel og hensyn:

Råd fra konsulent: Lokaliteten er sårbar overfor inngrep som kan endre drenerings- og grunnvannsforholdene. Det bør ryddes søppel og fjernes stein og observerbare tilførte masser. Det siste må foretas skånsomt slik at det ikke negativt påvirker f.eks. vannstand. Kanadagullris bør bekjempes, både innenfor og rett utenfor arealet.

Lusetjern, svartorklynge

Lusetjern, svartorklynge

4572 Holmlia senter sørvest

Lok. (NATUR2000): 030114572

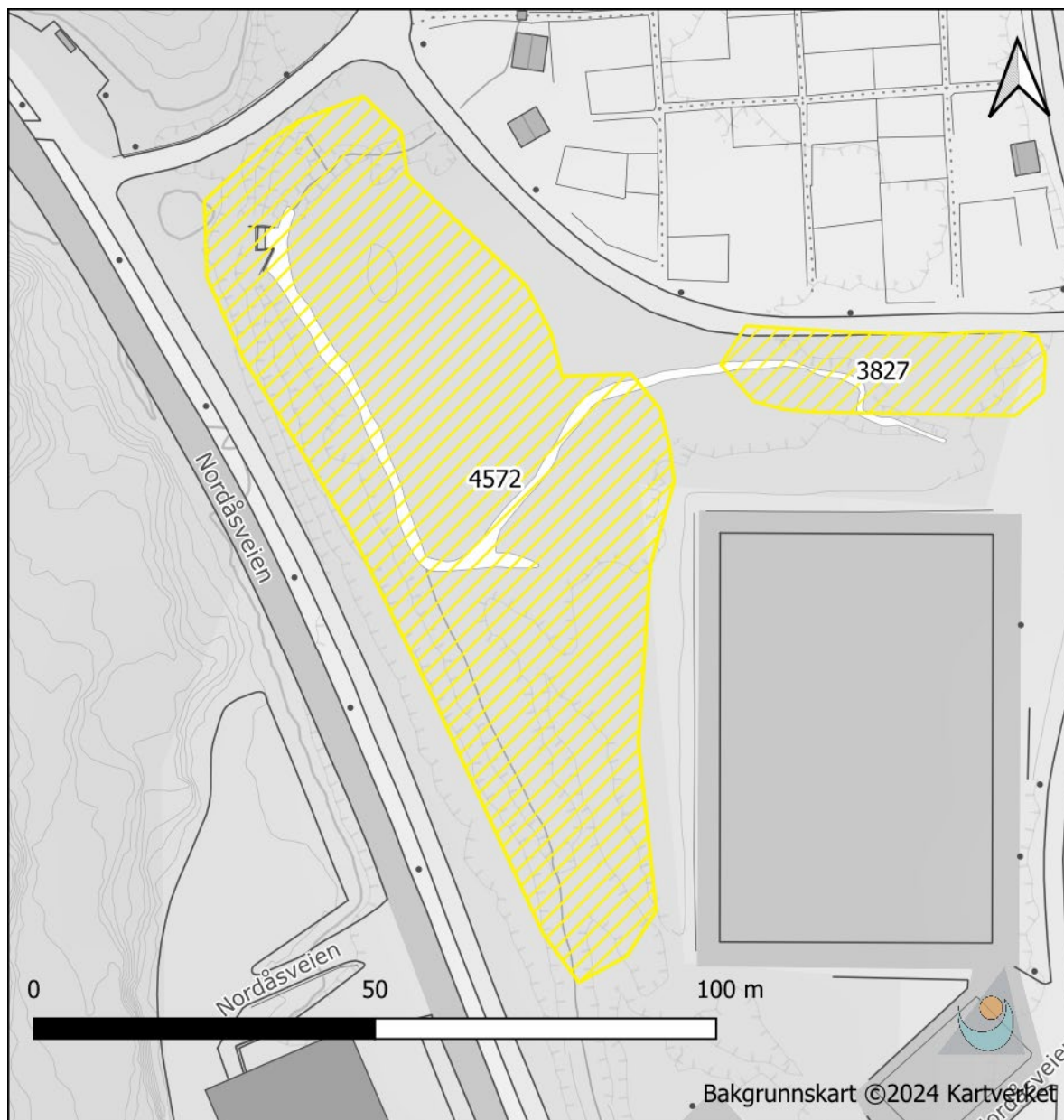
Naturtype: Gammel boreal lauvskog

Utforming: Gammel lauvblandingsskog

Areal: 4,4 daa

Undersøkellesdato: 20. juni 2024 EB, 20. aug., 19. des. 2024 Anders Thylén

Verdi: C (lokalt viktig)

Verdibegrunnelse:

Lokaliteten har noen kvaliteter med til dels naturlig flompåvirket fuktskogvegetasjon med svartor, hegg og vier. Det er noe død ved av både gran og boreale løvtrær samt et par grove graner. Det er videre ganske grove bjørketrær (40-45 cm bhd) sørover i området. Lokaliteten er sterkt påvirket og på grensen til å skulle kartlegges i det hele tatt, men forekomst av grove løvtrær og en form for flomskogsdynamikk i deler av området, gjør at lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Innledning:

Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, i 2024, med feltarbeid 20.08.24 og et komplementerende besøk 19.12.2024. Den er også befart av NINA v/ Ida Marielle Mienna og Egil Bendiksen 17. okt. 2023 og EB 20. juni 2024. Kartleggingen er gjort på oppdrag for Bymiljøetaten i forbindelse med reguleringsplanarbeid på Rosenholm. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2024/2015). Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten ligger inntil parsellhagene i Lusetjerdalen sørvest for Holmlia senter. En bekk (restfragment av Lusetjernbekken) snirkler og snur seg gjennom lokaliteten og flyter ut over sine bredder. Det er også ryggpartier bestående av eldre fyllmasser av jord og stein.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten er en blanding av flere naturtyper, og sterk kulturpåvirkning medfører at naturtypen er vanskelig å definere. Gammel boreal løvskog er vurdert som hovedtype, men her inngår også elementer av flomskogsmark og/eller rik sumpskog. Bjørk er dominerende treslag, spesielt på ryggpartiene, mens det er større innslag av svart-or langs bekken. Det er i partier også en del gran, osp, hegg og selje.

Artsmangfold:

Til dels naturlig fuktighetskrevede flora, men uten spesielle artsfunn.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Lokaliteten er sterkt kulturpåvirket. Den ligger der det tidligere tjernet Lusetjern lå. Dette ble fylt igjen med jord og steinmasser i forbindelse med at jernbanen ble bygget på 1870-tallet. Det ligger vei, gangvei og fotballbane tett innpå, og det har vært gjort enkelte mindre hogster i senere år.

Fremmede arter:

Krypfredløs (SE, rikelig), alaskakornell (SE) og hekkspirea (HI) er registrert av Egil Bendiksen.

Del av helhetlig landskap:

Lokaliteten er en av de siste restbiotopene med mer eller mindre naturlig bekkekantvegetasjon langs bekkesystemene i Holmlia-området.

Skjøtsel og hensyn:

Lokaliteten er sårbar overfor inngrep som kan endre drenerings- og grunnvannsforholdene. Fremmede arter som krypfredløs bør bekjempes, både innenfor og rett utenfor arealet. Vegetasjonen for øvrig bør få stå mest mulig uforstyrret, og det er spesielt viktig at eldre og grøvre trær og grov død ved ivaretas.

Lusetjernbekken. Foto: EB 20/6-2024.

4 Fremmede arter

Det er relativt stor tetthet av fremmedarter i hele Holmliaparken, med forekomster i de fleste naturmiljøer i området (**tabell 1, figur 4, 5**). En art med flere funn og ganske store forekomster er alaskakornell (SE). Høyest prioritet for bekjempelse på kort sikt bør være fjerning av parkslirekne (SE), som ble observert med stor forekomst i skogkanthjørnet av T-krysset Holmliaveien og Ravnåsveien. Bekjempelse av de svært problematiske artene kanadagullris, fagerfredløs og ullborre er også viktig. Kampen mot fremmedarter bør ellers særlig prioriteres i eller i nærheten av naturtypelokaliteter. En tidligere forekomst av kjempebjønnekjeks (SE) i kanten av parsellhagen i sør antas utryddet som følge av bekjempelse (innlagt i <https://artskart.artsdatabanken.no/> i 2010). En forekomst av kjempespringfrø (SE), som ble registrert i 2021 (få planter), er heller ikke gjenfunnet etter bekjempelse, og kan være utgått. Forekomstene bør fortsatt kontrolleres årlig og bekjempes, hvis det gjenfinnes planter.

Figur 5 viser omtrentlig avgrensning av noen av de største konsentrasjonene av fremmedartsforekomster i området. Flere av de vanligste artene dekker imidlertid mer oppstykkete arealer med jevn overgang mellom små felter med sterk dominans og mer spredt forekomst imellom. En art som ullborre er svært vanlig med tett punktvis forekomst langs gangveier. Steinkløver, kun representert ved hvitsteinkløver, ble funnet relativt fåtallig, mest konsentrert til ballbanen i sør. Hagelupin er ikke vanlig i området og ble bare observert én gang. Kanadagullris kan være vanligere enn observert, siden begge besøksdatoer i området var utenom artens blomstringstid. Ellers var 20. juni optimaltid for observasjon av de fleste fremmedarter.

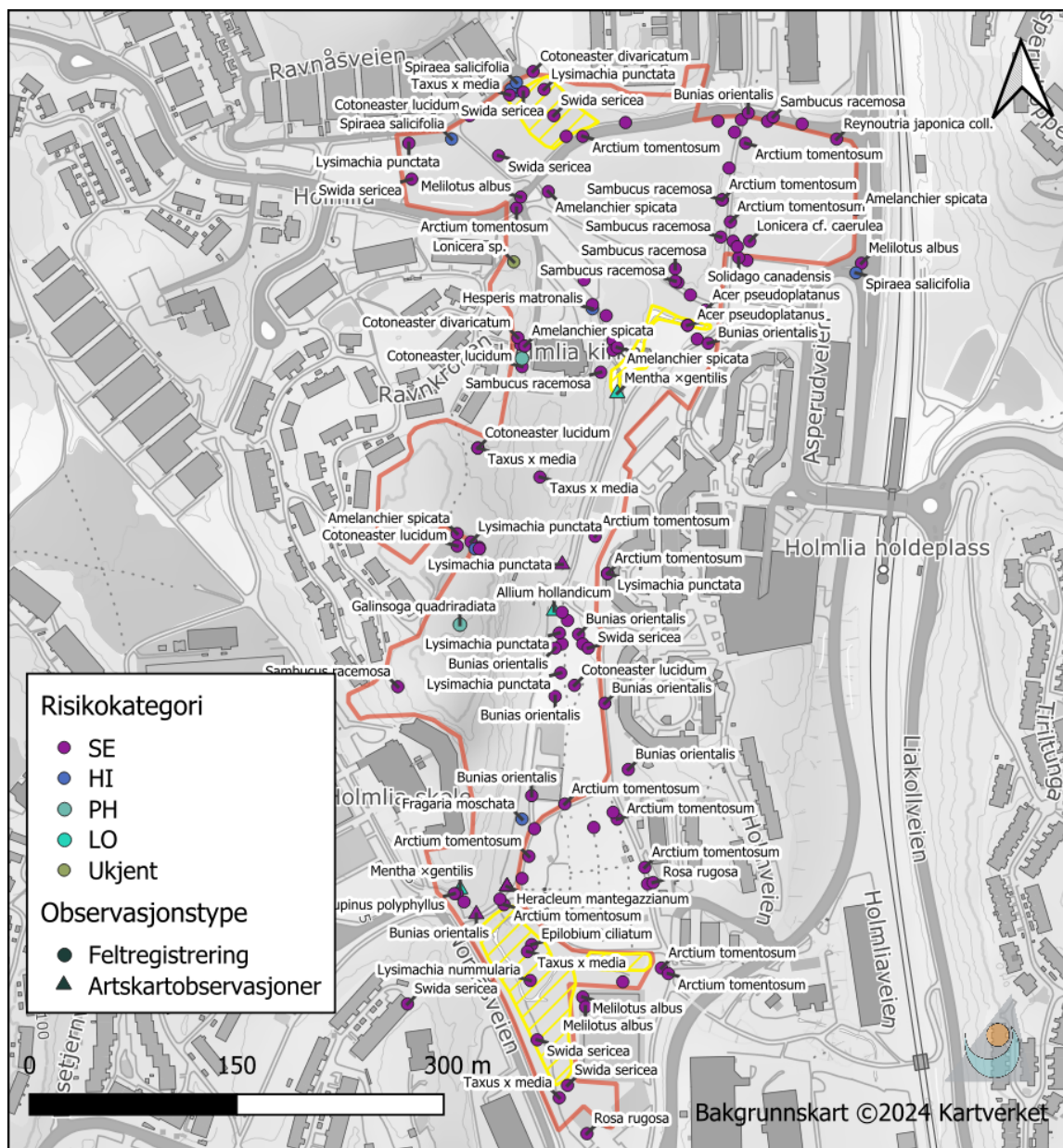
Skogryggene mellom de opparbeidete arealene har relativt høy tetthet av rødhyll, blåhegg og hagemispel (trolig flere enn de to artene i tabellen), ofte små enkeltskudd og opplagt flere enn dem som ble oppdaget under noen timers feltarbeid over to dager.

Tabell 1. Fremmedarter registrert i Holmliaparken. Antall feltreg. er antall registreringer av fremmedarter i felt 17.oktober 2023 og 20. juni 2024. Antall i Artskart er tidligere registrerte observasjoner (med koordinatpresisjon ≤ 50 m) i Artskart per 20.02.2024 innenfor avgrensningen av Holmliaparken.

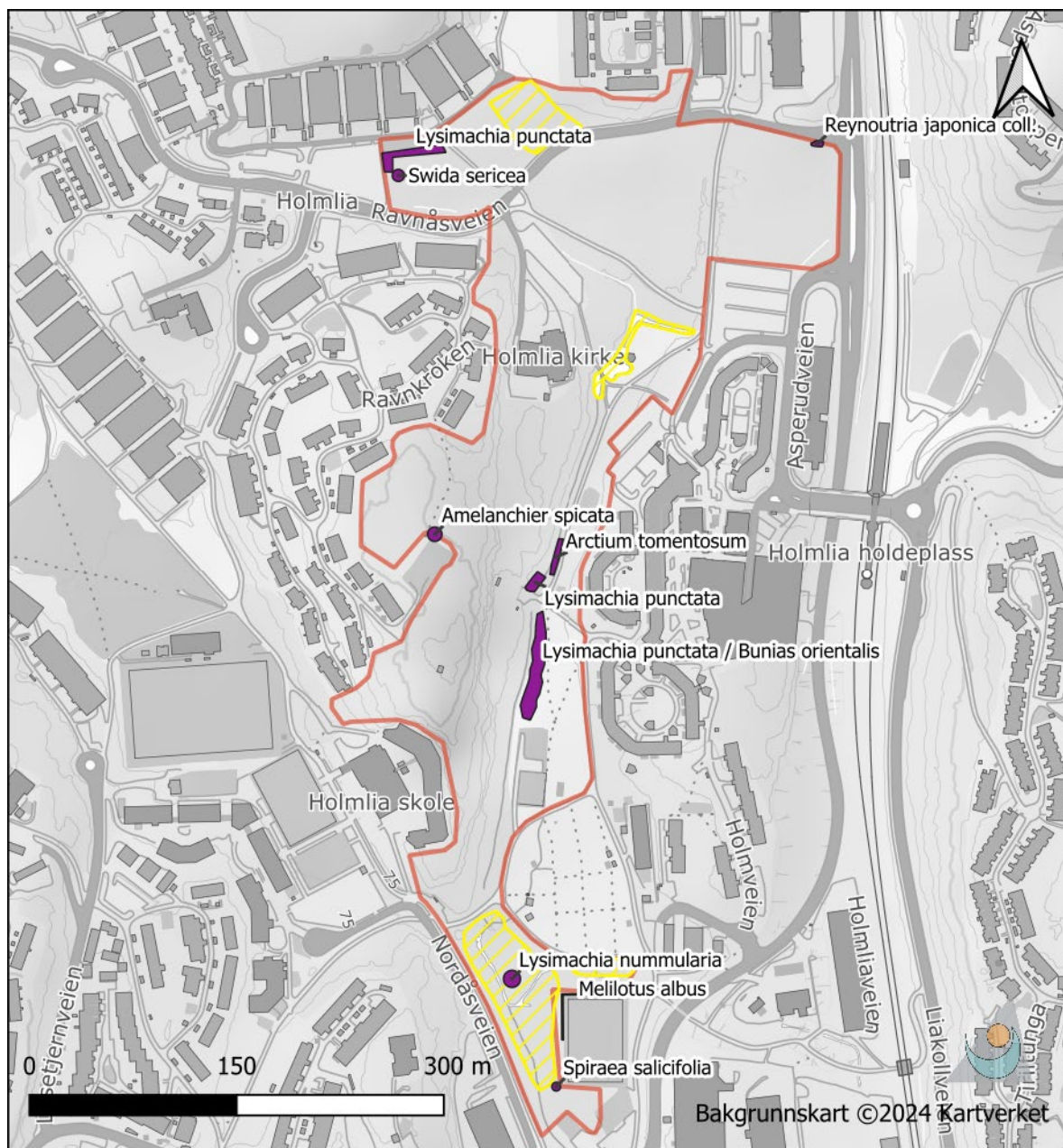
Latinsk navn	Norsk navn	Risiko-kategori	Antall feltreg. 2023/2024	Antall i Artskart	Sum
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Platanlønn	SE	2		2
<i>Allium hollandicum</i>	Kirgisløk	LO		1	1
<i>Amelanchier lamarckii</i>	Kanadablåhegg	HI	1		1
<i>Amelanchier spicata</i>	Blåhegg	SE	8		8
<i>Arctium tomentosum</i>	Ullborre	SE	26		26
<i>Berberis thunbergii</i>	Høstberberis	SE	1		1
<i>Bunias orientalis</i>	Russekål	SE	12	1	13
<i>Cotoneaster divaricatum</i>	Sprikemispel	SE	3		3
<i>Cotoneaster lucidum</i>	Blankmispel	SE	7		7
<i>Epilobium ciliatum</i>	Ugrasmjølke	SE	2		2
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	Nesleskjellfrø	PH	1		1
<i>Fragaria moschata</i>	Moskusjordbær	HI	1		1
<i>*Heracleum mantegazzianum</i>	Kjempebjønnekjeks	SE		3	3
<i>Hesperis matronalis</i>	Dagfiol	HI	1		1
<i>*Impatiens glandulifera</i>	Kjempespringfrø	SE		1	1
<i>Lonicera cf. caerulea</i>	Blåleddved	SE	1		1
<i>Lonicera sp.</i>	-leddved	?	2		2
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Hagelupin	SE	1		1

<i>Luzula cf. forsteri</i>	Kvitfrytle	LO	1	1
<i>Lysimachia nummularia</i>	Krypfredløs	SE	2	2
<i>Lysimachia punctata</i>	Fagerfredløs	SE	7	1
<i>Melilotus albus</i>	Hvitsteinkløver	SE	4	4
<i>Mentha × gentilis</i>	Temynte	LO		3
<i>Partenociccus sp.</i>	Villvin	SE	1	1
<i>Philadelphus coronarius</i>	Duftskjærsmine	PH	1	1
<i>Reynoutria japonica coll.</i>	Parkslirekne	SE	1	1
<i>Rosa rugosa</i>	Rynkerose	SE	4	4
<i>Sambucus racemosa subsp. Racemosa</i>	Rødhyll	SE	14	14
<i>Solidago canadensis</i>	Kanadagullris	SE	6	6
<i>Spiraea salicifolia</i>	Hekkspirea	HI	4	4
<i>Spiraea sp.</i>	-spirea	?	3	3
<i>Swida sericea</i>	Alaskakornell	SE	10	10
<i>Taxus x media</i>	Hybridbarlind	SE	6	6

*trolig bekjempet/utgått

Figur 5. Funn av fremmede karplanter i og ved Holmliaparken. Feltregistrering av fremmede arter 17. oktober 2023 og 20. juni 2024. Artsobservasjonene er tidligere registrerte observasjoner (med koordinatpresisjon ≤ 50 m) i Artskart per 20.02.2024 innenfor avgrensningen av Holmliaparken. Gule områder viser til de fire naturtypelokalitetene kartlagt innenfor Holmliaparken-avgrensningen.

Figur 6. Omtrentlig avgrensning av større arealer med forekomst av fremmede karplanter i og ved Holmliaparken basert på feltregistrering av fremmede arter 17. oktober 2023 og 20. juni 2024. Gule områder viser til de fire naturtyperlokalitetene funnet innenfor Holmliaparken-avgrensningen.

Alaskakornell (Swida sericea) (SE), foto fra Ravnåsveien.

Alaskakornell (Swida sericea) som hekkplante foran terrasseblokker i Ravnåsveien og opplagt spredningskilde inn i naturtypelokalitet 3825 like ved.

Høstberberis (*Berberis thunbergii*) (SE).

Parkslirekne (Reynoutria japonica coll.). Hjørnet ved Ravnåsveien og Holmliaveien.

Fagerfredløs (Lysimachia punctata). Ved Holmlia flerbrukshall.

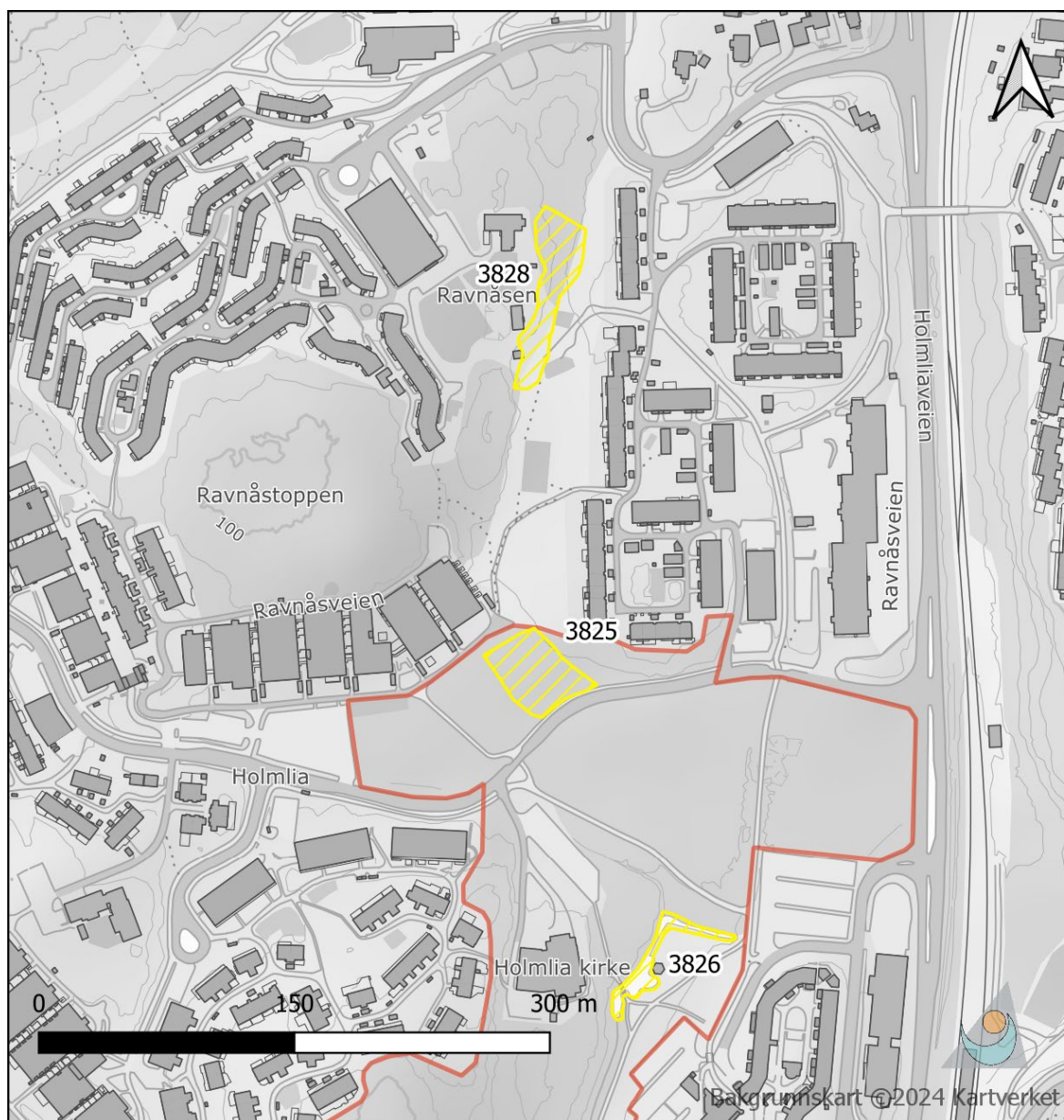

Ullborre (Arctium tomentosum). Ved Holmlia flerbrukshall.

5 Referanser

- Bendiksen, E. 2025. Naturverdier langs Ljanselva (Oslo). Kartlegging av naturtyper og biologisk mangfold. NINA Rapport 2302. Norsk institutt for naturforskning.
- Byverkstedet/BOGL 2021. Mulighetsstudie for Holmliaparken – 04.2021. [Holmliaparken Rapport Mulighetsstudie.pdf \(oslo.kommune.no\)](#)
- DN 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. Direktoratet for naturforvaltning - Håndbok 13, 2. utg. 2006. Oppdatert 2007.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13. <http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>
- Hertzberg, M. 2020. Kartlegging av naturverdier på Rosenholm, gnr. og bnr. 239/771, 852, 854. BioFokus-notat 2020-81. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2020-81>
- Holden, F. 2003. Skærgårde i Oslo. En landsens byhistorie. Andresen & Butenschøn, Oslo.
- Jansson, U., Olsen, K. M., Thylén, A. 2021. Naturverdier og landskapsøkologi på Rosenholm. Naturfaglig grunnlag for planarbeid. Biofokus-rapport 2021-051. Stiftelsen Biofokus. Oslo.
- Løvland, B. (red.) Sørmarka. Andresen & Butenschøn AS, Oslo.
- Miljødirektoratet. 2015. Utkast til reviderte faktaark fra DN-håndbok 13. Naturtyper på land og i ferskvann. Miljødirektoratet.
- Miljødirektoratet. 2024. Naturbase. [Naturbase - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

Vedlegg

Figur S1. Naturtypelokalitet 3828 nord for Holmliaparken.

3828 Ravnåsen

Lok. (NATUR2000): 030113828

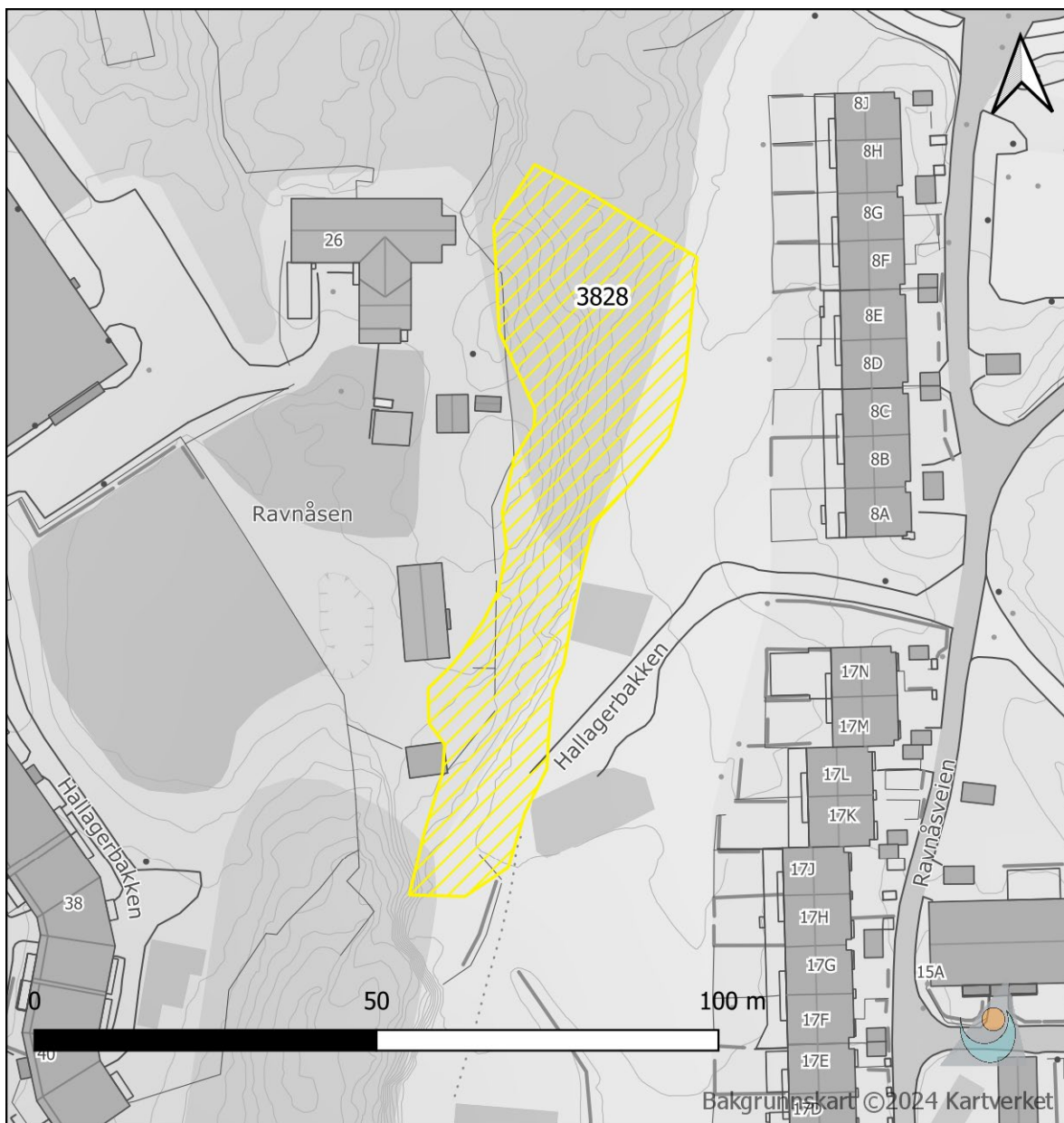
Naturtype: Rik edellauvskog

Utforming: Rasmark-lindeskog

Areal: 1,9 daa

Undersøkellesdato: 17. okt. 2023

Verdi: B (viktig)

Verdibegrunnelse:

Verdifull relikt av rik edellauvskog i ellers ganske fattig og tett bebygd region. Vurderes etter kriteriene som viktig, verdi B.

Innledning:

Undersøkt av Egil Bendiksen, NINA, 17. okt. 2023 i forbindelse med kartlegging av naturverdier i Holmliaparken litt lenger sør (Holmlia, Oslo) for Oslo kommune, Bymiljøetaten. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Lokaliteten er utkantområde av tunet på den gamle husmannsplassen Ravnåsen, der hus og nærmeste omgivelser er intakte. Arealet befinner seg noen få hundre meter nord for Holmlia kirke.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten utgjøres av et berglendt skogparti omkring tunet, et edellauvskogsfragment med dominans av spisslønn på en ellers furudominert kolle. Det er også mye osp, inkludert større trær. Lønn når opp i ca. 50 cm i stammediameter, men de fleste er 20-25 cm. Det er også mye, mest yngre alm (opp i 35 cm), og ellers rogn, morell, einer og en liten eik. Også en liten lind (*Tilia cordata*) ble observert. Videre er det noen store furutrær (opp i 70 cm diam) og en stor grangadd. I feltsjiktet vokser bl.a. kantkonvall, lundrapp, fingerstarr (1x), kratthumleblom, skogsalat, snerprørkvein, gullris og på det mest berglendte, stankstorkenebb og sisselrot. Det er også et mindre parti med dominans av blåbær. Det fins spredt med dødved på lokaliteten. Skogbunnen er preget av tykt dekke av lauv.

Artsmangfold:

Observerte rødlistearter er alm (EN) og lind (NT). Lokaliteten bør undersøkes nærmere tidligere i sesong.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Det må antas at lokaliteten er noe kulturbetinget av så nær beliggenhet til tidligere gårdsbruk. Det gamle våningshuset brukes i dag til offentlige formål og det er også barnehage i nærheten. Imidlertid er arealet såpass berglendt at det er lite utsatt for slitasje. Lokaliteten er avgrenset slik at også noe ligger innenfor gjerde rundt huset.

Fremmede arter:

Det ble registrert noen forekomster av rødhyll (SE), syrin (SE), blåhegg (SE) og mispel sp.

Del av helhetlig landskap:

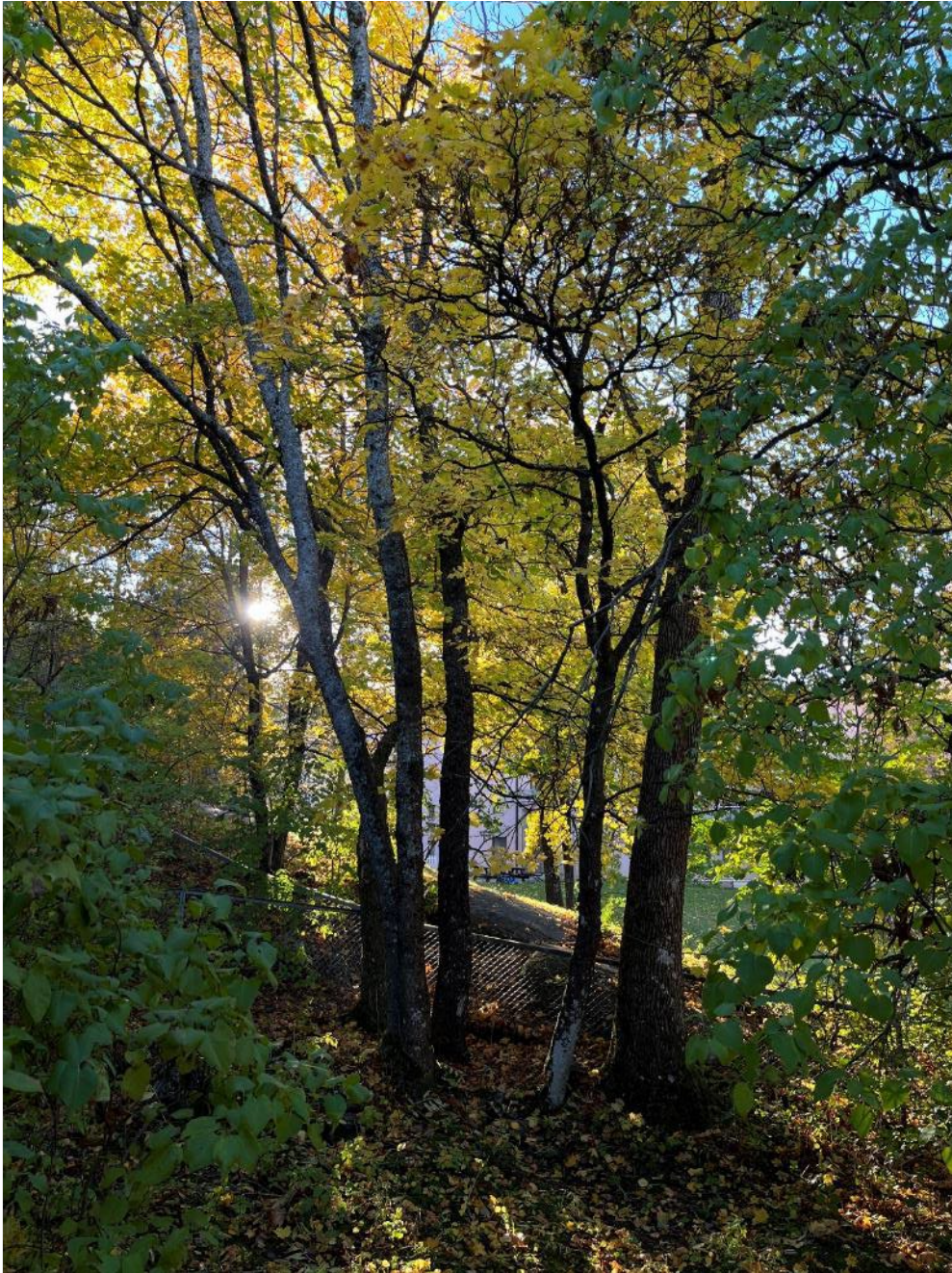
Det fins også spredte elementer av spisslønnparter i berglendte parti i nærheten, blant annet kollepartiet på sørsida.

Skjøtsel og hensyn:

Råd fra konsulent: Skogen bør utvikle seg fritt ved naturlig dynamikk uten tiltak/inngrep, slik at lokaliteten får ytterligere naturkvaliteter på sikt (bl.a. mht. dødved). Det er viktig at det ikke deponeres hageavfall.

Norsk institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur–samfunn.

NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer, Bergen og Oslo. I tillegg driver NINA Sæterfjellet avlsstasjon for fjellrev på Oppdal, og forskningsstasjonen for vill laksefisk på lms i Rogaland.

NINAs virksomhet omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering. NINA har stor bredde i kompetanse og erfaring med både naturvitere og samfunnsvitere i staben. Vi har kunnskap om artene, naturtypene, samfunnets bruk av naturen og sammenhenger med de store drivkreftene i naturen.

ISSN:1504-3312
ISBN: 978-82-426-5226-3

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøks-/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00, Telefaks: 73 80 14 01

E-post: firmapost@nina.no

Organisasjonsnummer 9500 37 687

<http://www.nina.no>

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger